

**Sprawozdanie z realizacji
Powiatowego Programu Pomocy Społecznej
na rzecz osób niepełnosprawnych
w 2010 r.**

Życie codzienne osób niepełnosprawnych narażone jest na bariery, które utrudniają normalne funkcjonowanie tych osób. W związku z tym osoby niepełnosprawne potrzebują wsparcia ze strony społeczeństwa. Duże znaczenie w tej kwestii ma postawa władz samorządowych, ponieważ na nich spoczywa szczególna odpowiedzialność, wynikająca z faktu, iż w bezpośredni sposób wpływają na codzienne życie swoich mieszkańców.

Zadania powiatu w powyższym zakresie reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2010 r. Nr 214, poz. 1407). Do głównych zadań obejmujących ta kwestię należy między innymi: opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie: rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania, przestrzegania praw osób niepełnosprawnych. Ważna jest również współpraca z instytucjami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi w opracowywaniu i realizacji programów.

Na podstawie niniejszej ustawy została opracowana i przyjęta w dniu 26 marca 2004 roku Uchwała nr XVII/95/04 Rady Powiatu Wrocławskiego w sprawie powiatowego programu pomocy społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych. Zgodnie z przyjętym programem w 2010 roku Powiat Wrocławski realizował zadania mające na celu pomoc osobom niepełnosprawnym w rozwiązywaniu ich różnorodnych problemów. Szczegółowy wykaz podjętych działań zawiera niniejsze sprawozdanie.

Zadania ogólne:

1) Monitorowanie sytuacji osób niepełnosprawnych

W roku 2007 w ramach realizacji zadania Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zakupiło oprogramowanie Tylda, które tworzy bazę danych osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy tut. Centrum oraz umożliwia monitorowanie sytuacji osób niepełnosprawnych szczególnie pod kątem dynamiki ich potrzeb. Na podstawie informacji uzyskanych z pomocą w/w programu w roku 2010 liczba zarejestrowanych w bazie danych osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia tutejszego Centrum wyniosła 1711. Posiadanie stale aktualizowanej bazy danych przez Centrum umożliwia dostosowywanie oferowanej pomocy do rzeczywistych potrzeb osób niepełnosprawnych.

W ostatnich latach jednym z kluczowych zadań Powiatu Wrocławskiego stało się dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, związanych ze wsparciem codziennego funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz procesem ich usprawniania w warunkach domowych. W roku 2010 niepełnosprawnym mieszkańcom Powiatu Wrocławskiego udzielono dofinansowań między innymi do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, z którego skorzystało 7 osób. Dofinansowanie zakupu sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych otrzymało 200 osób. Dofinansowaniem objęto przede wszystkim koszty zakupu:

- aparatów słuchowych, wkładek usznych, systemów wspomagających słyszenie,
- zestawów infuzyjnych,
- szkieł korekcyjnych,

- protez kończyn,
- wózków inwalidzkich,
- parapodiów pionizujących,
- obuwia ortopedycznego,
- materacy oraz poduszek podłożynowych,
- cewników, pieluchomajtek i innych środków pomocniczych,
- sprzętu służącego aktywnej rehabilitacji wg wskazań lekarza (m.in.: łóżka rehabilitacyjne ze wspornikami ułatwiającymi usprawnianie osobom obłożnie chorym, bieżnię, rotor, oprzyrządowanie do ćwiczeń oraz specjalistyczne gry planszowe do fizjoterapii, drążki i klocki rehabilitacyjne dla dzieci).

Likwidowanie barier wynikających z indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych w 2010 roku było również jednym z priorytetowych zagadnień związanych realizacją zadań Powiatu Wrocławskiego na rzecz osób obciążonych problemem niepełnosprawności. Ze względu na wysokie koszty likwidacji barier, często związanych z wysokimi kosztami adaptacji mieszkań i domów lub zakupu specjalistycznego sprzętu ułatwiającego funkcjonowanie i komunikowanie się osób niepełnosprawnych z otoczeniem, szczególnie istotne staje się wsparcie finansowe przedsięwzięć nakierowanych na ich likwidację. W ramach tego zadania zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

- przystosowanie łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez demontaż wanien i montaż natrysków z wyprofilowanym spływem do kratki ściekowej lub brodzikiem bezprogowym wraz z siedziskami prysznicowymi,
  - likwidacja progów i poszerzanie drzwi do szerokości min. 90 cm tak, aby osoby niepełnosprawne mogły swobodnie poruszać się w obrębie mieszkania,
  - oporęczowanie ciągów komunikacyjnych i ułożenie posadzek antypoślizgowych,
  - budowa podjazdu do drzwi wejściowych,
  - zakup komputerów służących ułatwieniu komunikowania się z otoczeniem,
  - zakup schodołazów, podnośników wannowych oraz uchwytów i krzeseł prysznicowych.
- Łącznie dofinansowanie na powyższe zadanie otrzymało 26 niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Wrocławskiego.

W oparciu o porozumienie, które zostało zawarte w dniu 28 czerwca 2002 roku pomiędzy Prezydentem Miasta Wrocławia – Panem Stanisławem Huskowskim a Starostą Powiatu Wrocławskiego – Panem Andrzejem Wąsikiem, na podstawie art. 6 ustawy z dnia 18 stycznia 2008 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 14, poz.92) i § 30 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 maja 2002 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności rozpoznawaniem rodzaju występujących schorzeń powodujących niepełnosprawność zajmuje się Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Badanie sytuacji rodzinnej, mieszkaniowej i socjalnej osób niepełnosprawnych i ich rodzin zamieszkujących Powiat Wrocławski odbywa się na bieżąco przez Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej właściwe miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Pracownicy socjalni działający na rzecz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zauważyli zjawisko przyrostu liczby osób niepełnosprawnych ubiegających się o pomoc w tut. Centrum w porównaniu z ubiegłymi latami. Jednakże ze względu na rokrocznie ograniczane środki

otrzymywane z PFRON na realizację zadań Powiatu w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych spada liczba osób objętych wsparciem finansowym.

2) Inicjowanie i popieranie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności.

W 2010 roku wśród działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności organizowano projekty z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki, które odgrywają istotną rolę w procesie rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz we włączaniu tych osób w nurt życia społecznego. Działania, te zwiększając aktywność osób z niepełnosprawnością, przyspieszają proces integracji społecznej. Natomiast upowszechnianie sportu służy podnoszeniu i nabywaniu sprawności fizycznej przez osoby niepełnosprawne. Sport jako element zdrowego stylu życia chroni zdrowie i ogranicza skutki niepełnosprawności. Z kolei organizowanie kultury umożliwia osobom niepełnosprawnym korzystanie z dóbr dziedzictwa narodowego. Jest ambitną formą spędzania wolnego czasu o szerokich walorach poznawczych i kształcących. Często łączona jest z turystką, która stanowi aktywną formę spędzania wolnego czasu poprzez wyjazdy poza miejsce stałego zamieszkania lub wędrowniki w celach krajoznawczych. Organizowanie rekreacji umożliwia wytchnienie i odpoczynek od pracy. Poprzez zapobieganie przemęczeniu służy ochronie zdrowia.

W 2010 roku realizowano projekty:

„Pociąg przyjaźni” - cykliczna impreza kierowana do dzieci niepełnosprawnych oraz ich sprawnych rówieśników, zrealizowana przez Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń” w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Kątach Wrocławskich. W ramach projektu stworzono warunki do wspólnego udziału w zajęciach oraz wspólnej zabawy dla dzieci niepełnosprawnych i ich rówieśników (warsztaty plastyczne, warsztaty florystyczne, zabawa andrzejkowa, wigilia). Projekt był realizowany w miesiącach wrzesień-grudzień 2010 r.

Wycieczka na Mazury - zorganizowana dla osób niepełnosprawnych z terenu gminy Święta Katarzyna przez Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów „Siechnice”. Wycieczka odbyła się w czerwcu 2010 roku i wzięło w niej udział 50 osób niepełnosprawnych.

Wycieczka w Bieszczady - zorganizowana dla 48 osób niepełnosprawnych przez Stowarzyszenie Osób Chorych „SONICH” w Kobierzycach. Wycieczka odbyła się w maju 2010 roku.

Wycieczka do Przemyśla poprzez Kraków, Sanok, Jasło, Krosno, Kalwarię Paclawską, Bieszczady – zorganizowana dla dzieci ze Specjalnego Ośrodka Wychowawczego w Wierzbicach przez Fundację „Pomóżmy Dzieciom Niepełnosprawnym w Wierzbicach”. Trzydniowa wycieczka miała miejsce w czerwcu 2010 roku i wzięło w niej udział 31 niepełnosprawnych dzieci wraz 19 opiekunami.

Wycieczka do Chorzowa – zorganizowana dla dzieci ze Specjalnego Ośrodka Wychowawczego w Wierzbicach przez Fundację „Pomóżmy Dzieciom Niepełnosprawnym w Wierzbicach”. Jednodniowa wycieczka miała miejsce w czerwcu 2010 roku i wzięło w niej udział 31 niepełnosprawnych dzieci wraz 19 opiekunami.

Zajęcia kulturalno – sportowo - rekreacyjne - zorganizowane dla osób niepełnosprawnych z terenu gminy Sobótka przez Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Lokalnych AS. Zajęcia

były realizowane w miesiącach kwiecień – grudzień 2010 r. i wzięło w nich udział 30 osób niepełnosprawnych.

Ponadto w 2010 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu realizowało drugą edycję projektu „Postaw na aktywność” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Powyższe przedsięwzięcie pośrednio przyczyniło się do ograniczenia skutków niepełnosprawności poprzez aktywizację osób niepełnosprawnych w obszarze edukacyjnym, społecznym i zdrowotnym. Celem projektu było wzbogacenie atrakcyjnej formy aktywności dla osób niepełnosprawnych, jaką są turnusy rehabilitacyjne, o różnorodne formy oddziaływania o charakterze edukacyjnym, nastawione na umacnianie postaw społeczno-zawodowych wśród 25 niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Wrocławskiego oraz zdobycie przez te osoby nowych umiejętności, które wpłyną na wzrost ich szans na zatrudnienie. Podczas pobytu na turnusie rehabilitacyjnym osoby niepełnosprawne uczestniczyły w kursie obsługi komputera i urządzeń biurowych oraz miały możliwość skorzystania z poradnictwa w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności psycho-zawodowych.

3) Poruszanie problematyki osób niepełnosprawnych w środkach masowego przekazu, prowadzące do przełamania stereotypów i uprzedzeń.

Problematyka osób niepełnosprawnych w Powiecie Wrocławskim została poruszona m.in. w związku z przeprowadzoną akcją informacyjną nt. projektu „Postaw na aktywność” Ukazały się 4 ogłoszenia oraz 4 artykuły promocyjne w gazecie „Express Powiat Wrocławski”. W dniu 08 grudnia 2010 roku zorganizowano konferencję podsumowującą realizację projektu, podczas której o swoich wrażeniach dotyczących realizacji projektu opowiadali również jego uczestnicy. Dodatkowo zaakcentowano potrzebę aktywizacji lokalnej społeczności osób niepełnosprawnych.

4) Akcja informacyjna dotycząca form pomocy udzielanej osobom niepełnosprawnym

W roku 2010 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracowało z lokalnymi Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej oraz z organizacjami pozarządowymi działającymi w naszym regionie na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie przekazywania informacji o programach, szkoleniach oraz dostępnych formach wsparcia ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z jakich mogą skorzystać osoby niepełnosprawne. Szczególny nacisk stawiano na promowanie projektu systemowego „Postaw na aktywność” i propagowanie aktywności osób niepełnosprawnych, co wymagało stałej współpracy, realizowanej między innymi poprzez spotkania i wymianę korespondencji.

5) Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

W okresie sprawozdawczym ściśle współpracowano z następującymi organizacjami pozarządowymi działającymi na polu pomocy osobom niepełnosprawnym:

1	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy Przewodnicząca – Marianna Nowicka	ul. Zwycięstwa 1 55-080 Kały Wrocławskie	071 316 61 41
2	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Chorych SONiCH Prezes – Bożena Łoposzko	ul. Robotnicza 51 55-040 Kobierzyce	071 311 13 01
3	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” Przewodnicząca - Helena Hanc	ul. Drzymały 13 55-080 Kały Wrocławskie	071 316 61 84
4	„AS” Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Lokalnych Prezes – Małgorzata Kajderowicz- Kowalik	ul. Św. Jakuba 3 55-050 Sobótka	071 390 42 00 nzozsobotka@onet.pl
5	Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów „Siechnice” Prezes - Grażyna Kret	ul. Wiosenna 7 55-011 Siechnice	071 390 20 20

Rolę doradców we wdrażaniu rozwiązań dotyczących osób niepełnosprawnych w Powiecie Wrocławskim pełni Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych. Do podstawowych zadań Rady należy:

- inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz realizacji praw osób niepełnosprawnych,
- opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- ocena realizacji programów,
- opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

W 2010 r. odbyły się 3 spotkania Rady, w ramach których omawiano i opiniowano sprawy związane ze środowiskiem osób niepełnosprawnych. Członkowie Rady byli na bieżąco informowani nt. rekrutacji uczestników i postępów w realizacji projektu systemowego „Postaw na aktywność”.

6) Uaktualnianie internetowej strony PCPR

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie posiada własną stronę internetową www.pcpr.wroclaw.pl, która działa od 2009 roku. Na stronie można znaleźć między innymi informacje o aktualnych wydarzeniach, o zadaniach, które realizuje PCPR czy kontakt do poszczególnych Zespołów Centrum. Osoby niepełnosprawne mogą uzyskać na stronie

wszystkie druki aktualnych wniosków. Ponadto od roku 2009 działa strona realizowanego przez Zespół ds. osób niepełnosprawnych projektu „Postaw na aktywność” www.postaw-na-aktywnosc.pl, gdzie publikowane są aktualne informacje o przebiegu projektu.

II Ochrona zdrowia

1) Dostosowanie zakładów opieki zdrowotnej do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych.

W 2010 roku przy wsparciu ze środków PFRON nie likwidowano barier architektonicznych w zakładach opieki zdrowotnej na terenie powiatu. Nie skorzystano również z „Programu wyrównywania różnic między regionami II” w ramach obszaru A (wyposażenie obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny).

2) Zbieranie informacji na temat specjalistycznej opieki zdrowotnej.

Informacje na temat wczesnego diagnozowania, leczenia i rehabilitacji osób niepełnosprawnych były na bieżąco przekazywane do tut. Centrum. Informacje napływały z instytucji zajmujących się problematyką zdrowotną np. z Wojewódzkiego Ośrodka Koordynującego Programy Profilaktyczne, a następnie przekazywane podmiotom podległym. W 2010 r. w ramach wspierania rozwoju usług rehabilitacyjnych w naszym regionie przyznano dofinansowanie ze środków PFRON dla Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Lokalnych „AS” w Sobótce na zakup sprzętu rehabilitacyjnego w postaci: rotorów (4 sztuki), bieżni maraton, drabinek rehabilitacyjnych (3 sztuki), roweru rehabilitacyjnego, suchego basenu, materacy rehabilitacyjnych (3 sztuki), piłek skaczących z rogami (4 sztuki), hantli (2 komplety), trenerów dłoni (10 sztuk), mat gimnastycznych (2 sztuki), worków rehabilitacyjnych (2 sztuki). Powyższy sprzęt przeznaczony jest dla niepełnosprawnych mieszkańców gminy Sobótka. Informacja o powyższej możliwości rehabilitacji na bieżąco była przekazywana osobom niepełnosprawnym, korzystającym ze wsparcia PCPR.

3) Promowanie zdrowego trybu życia następowało poprzez programy zdrowotne, które zostały zrealizowane na terenie gmin wchodzących w skład Powiatu Wrocławskiego.

W I kwartale 2010 roku realizowano następujące programy zdrowotne:

- w gminie Długołęka „Nauka samobadania piersi”, „Profilaktyka chorób układu krążenia”, „Profilaktyka fluorkowa”.
- w gminie Żórawina „Opieka nad chorym pacjentem”, „Wczesne wykrywanie jaskry”.
- w gminie Siechnice „Program rehabilitacja zdrowotna”, „Program rehabilitacyjny wykrywania wad postawy u dzieci i młodzieży”, „Program profilaktycznych szczepień przeciwko wirusowi HPV”
- w gminie Czernica „Profilaktyka chorób serca w Czernicy” oraz „Program profilaktyki

gruźlicy w Kamieńcu Wrocławskim”.

- w gminie Kobierzyce „Szczepienia profilaktyczne przeciwko rakowi szyjki macicy”

W II kwartale 2010 roku realizowano następujące programy zdrowotne:

- w gminie Długołęka „Nauka samobadania piersi”, „Profilaktyka chorób układu krążenia”, „Profilaktyka fluorkowa”.

- w gminie Żórawina „Opieka nad chorym pacjentem”, „Wczesne wykrywanie jaskry”.

- w gminie Siechnice „Program rehabilitacja zdrowotna”, „Program rehabilitacyjny wykrywania wad postawy u dzieci i młodzieży”, „Program profilaktycznych szczepień przeciwko wirusowi HPV”

- w gminie Czernica „Profilaktyka chorób serca w Czernicy” oraz „Program profilaktyki gruźlicy w Kamieńcu Wrocławskim”.

- w gminie Kobierzyce „Szczepienia profilaktyczne przeciwko rakowi szyjki macicy”

W III kwartale 2010 roku realizowano następujące programy zdrowotne:

- w gminie Długołęka „Bezpłatne badania mammograficzne dla Pań w wieku 50-69 lat (urodzone w latach 1941-1960), które w ciągu 24 miesięcy nie miały wykonanego badania mammograficznego” - w gminie Czernica „Profilaktyka chorób serca w Czernicy” oraz „Program profilaktyki gruźlicy w Kamieńcu Wrocławskim”.

- w gminie Siechnice „Program rehabilitacja zdrowotna”, „Program rehabilitacyjny wykrywania wad postawy u dzieci i młodzieży”, „Program profilaktycznych szczepień przeciwko wirusowi HPV”.

W IV kwartale 2010 roku realizowano następujące programy zdrowotne:

- w gminie Długołęka „Bezpłatne badania mammograficzne dla Pań w wieku 50-69 lat (urodzone w latach 1941-1960), które w ciągu 24 miesięcy nie miały wykonanego badania mammograficznego”, „Szczepienia ochronne przeciwko grypie. Poprawa stanu odporności mieszkańców gminy Długołęka powyżej 65 roku życia.

- w gminie Czernica „Profilaktyka chorób serca w Czernicy” oraz „Program profilaktyki gruźlicy w Kamieńcu Wrocławskim”.

- w gminie Kobierzyce „Program szczepień przeciwko rakowi szyjki macicy-dawka III”

- w gminie Siechnice „Program rehabilitacja zdrowotna”, „Program rehabilitacyjny wykrywania wad postawy u dzieci i młodzieży”, „Program profilaktycznych szczepień przeciwko wirusowi HPV”.

- w gminie Żórawina „Opieka nad chorym pacjentem”, „Wczesne wykrywanie jaskry”.

III Edukacja

1) Określenie ilości placówek oświatowych pozbawionych barier architektonicznych.

Na terenie Powiatu Wrocławskiego w roku 2010 funkcjonowały i nadal funkcjonują następujące szkoły, placówki oświatowo-wychowawcze:

a) Powiatowy Zespół Szkół Nr 1 w Krzyżowicach,

b) Powiatowy Zespół Szkół Nr 3 w Sobótce,

c) Zespół Szkół Specjalnych przy Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym w Wierzbicach prowadzonym przez Zgromadzenie Sióstr Św. Józefa,

- d) Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Kątach Wrocławskich,
- e) Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Sobótce,
- f) Publiczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kątach Wrocławskich,
- g) Publiczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sobótce.

W Zespole Szkół Specjalnych w Wierzbicach oraz w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Kątach Wrocławskich naukę pobierają dzieci i młodzież niepełnosprawna. Spośród wszystkich placówek oświatowych jedynie Zespół Szkół Specjalnych w Wierzbicach jest placówką w pełni pozbawioną barier architektonicznych.

Do Zespołu Szkół Specjalnych uczęszczają uczniowie niepełnosprawni z różnorodnymi problemami zdrowotnymi, m.in.: mózgowym porażeniem dziecięcym, dystrofią mięśniową, rozszczepem kręgosłupa, wrodzoną łamliwością kości, uszkodzeniami po wypadkach oraz upośledzeniem umysłowym we wszystkich stopniach. Ze względu na swoją specyfikę placówka stale podnosi standard architektoniczny obiektu. W bieżącym roku sprawozdawczym w ZSS w Wierzbicach podjęto prace remontowe, m.in.: wymianę drzwi, podłóg, windy, instalacji elektrycznej, sieci logicznej (komputerowej), powstanie też nowa instalacja wentylacyjna. Mają one na celu ułatwić w jeszcze większym stopniu swobodne poruszanie się po obiekcie szkolnym, co ma ogromne znaczenie w szczególności dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Wprowadzone zmiany uwzględniają potrzeby placówki prowadzącej działania edukacyjno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością.

Obiekty, w których usytuowane są pozostałe jednostki oświatowe nie są pozbawione barier architektonicznych, ale naukę w tych szkołach pobierają uczniowie w pełni sprawni, m.in.:

w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Sobótce przebywają wychowanki na mocy postanowień sądowych wydanych z uwagi na niedostosowanie społeczne, nie realizowanie obowiązku szkolnego i demoralizację. U żadnej z dziewcząt nie orzeczono niepełnosprawności fizycznej czy psychicznej.

2) Systematyczne przystosowywanie pozostałych szkół i innych placówek edukacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Powiatowe placówki oświatowe, mając na uwadze swoje uwarunkowania społeczne, podejmują prace mające na celu ich systematyczne przystosowywanie do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W roku 2010 w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Kątach Wrocławskich podjęte zostały m.in. następujące działania:

- a) przygotowano dokumentację projektową do budowy szybu i montażu dźwigu oraz przygotowano wnioski o dofinansowanie w/w prac budowlanych do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).
- b) przeprowadzono prace remontowe mające na celu przystosowanie jednej z toalet w budynku Ośrodka do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W Ośrodku uczą się dzieci upośledzone umysłowo w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim, stąd też niezwykle ważne jest jego dostosowanie dla ich potrzeb, tak by swobodnie i bezpiecznie mogły poruszać się po obiekcie budynku.

3) Sieć klas integracyjnych w przedszkolach i szkołach.

W szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych Powiatu Wrocławskiego nie ma klas integracyjnych.

4) Obejmowanie aktywną opieką pedagogiczną i psychologiczną dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz ich opiekunów w ramach Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych.

Na terenie Powiatu Wrocławskiego funkcjonują dwie Poradnie:

- Publiczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kątach Wrocławskich,
- Publiczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sobótce.

W ramach realizacji Powiatowego Programu Pomocy Społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych, Publiczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sobótce wydała w okresie od 01.01.2010 do 31.12.2010 r. 33 orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym:

- orzeczenia o niepełnosprawności ruchowej - 9,
- orzeczenia o niepełnosprawności intelektualnej – 13,
- orzeczenia o niepełnosprawności sprzężonej – 11,

oraz 1 orzeczenie o potrzebie prowadzenia zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i 8 opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.

W szkołach, placówkach oświatowo-wychowawczych Powiatu Wrocławskiego zatrudnieni są także psychologowie, pedagodzy, którzy w roku 2010 aktywną opieką pedagogiczną i psychologiczną obejmowali swoich uczniów i wychowanków.

Dodatkowo, m.in. z uwagi na specyfikę Zespołu Szkół Specjalnych w Wierzbicach, uczniowie placówki objęci byli i nadal są aktywną opieką pedagogiczną i psychologiczną w Poradniach Psychologiczno-Pedagogicznych, w szczególności w celu wydania orzeczeń do kształcenia specjalnego, opinii psychologicznych oraz dostosowań warunków egzaminacyjnych (w ramach sprawdzianu po szkole podstawowej, egzaminu gimnazjalnego i matury). Zatrudniony w placówce psycholog przeprowadza badania psychologiczno-pedagogiczne, formułuje opinie psychologiczne, prowadzi zajęcia psychoterapeutyczne i rewalidacyjne, służy radą i pomocą podopiecznym w uzyskiwaniu rent socjalnych, orzeczeń o niepełnosprawności, zasiłków pielęgnacyjnych, dofinansowania sprzętu komputerowego. Jest w stałym kontakcie z rodzicami uczniów.

5) Tworzenie warunków umożliwiających prezentację dorobku artystycznego dzieci niepełnosprawnych.

Z uwagi na to, iż kontakty dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z rówieśnikami są bardzo ważne i korzystne dla ich integracji, w roku 2010 placówki oświatowe podejmowały z sukcesem kroki na rzecz zapewnienia im odpowiednich warunków do prezentacji oraz rozwoju ich dorobku artystycznego.

W Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Kątach Wrocławskich miały miejsce następujące wydarzenia artystyczne:

- a) zajęcia integracyjne z uczniami Szkoły Podstawowej w Mietkowie w ramach organizowanego przez Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń” projektu „Pociąg przyjaźni”. W roku 2010 uczniowie SOSW uczestniczyli we wspólnych zajęciach plastycznych, florystycznych i zabawach integracyjnych.
- b) XV Warsztaty Rzeźbiarskie pt. „Rzeźba z papieru” na terenie SOSW z udziałem uczniów okolicznych szkół masowych i uczniów innych Ośrodków.
- c) Międzyszkolny Integracyjny Konkurs Recytatorski w Jaszotlu o Laur Najlepszego Recytatora – udział uczniów placówki.
- d) II nagroda w VI Wojewódzkim Konkursie Plastycznym „Bezpieczniej z prądem” organizowanym przez EnergiaPro S.A we Wrocławiu.
- e) Wielkanocny Kiermasz prac plastycznych na Rynku w Kątach Wrocławskich.
- f) wystawy prac plastycznych uczniów w Starostwie Powiatowym we Wrocławiu, UMiG w Kątach Wrocławskich.
- g) występy uczniów na Dolnośląskim Integracyjnym Festiwalu Teatrów Amatorskich Kobierzycki Arlekin 2010.
- h) udział w IV edycji konkursu plastycznego pn. „Przyłodek nadziei” organizowanej przez Fundację ProCuro pod patronatem MEN.

Dyrekcja Zespołu Szkół Specjalnych w Wierzbicach w roku 2010 także z sukcesem podejmowała kroki mające na celu stworzenie swoim uczniom warunków do prezentacji oraz rozwoju ich dorobku artystycznego. Uzdolnienia uczniów o charakterze artystycznym rozwijane były w czasie zajęć rewalidacyjnych w ramach zajęć w pracowni ceramiki, zajęć plastycznych, licznych form teatralnych realizowanych w szkole i na arenie pozaszkolnej. Uczniowie ZSS startowali także w konkursach, przeglądach o charakterze artystycznym i sportowym w:

- a) Przeglądzie Małych Form Literackich (współpraca ze Szkołą Podstawową Nr 116 we Wrocławiu),
- b) Międzyszkolnym Konkursie Recytatorskim (szkoły specjalne i integracyjne z Wrocławia),
- c) Dolnośląskim Integracyjnym Przeglądzie Teatrów Amatorskich Powiatu Wrocławskiego „Kobierzycki Arlekin”,
- d) Minimaratonie „Dobro za dobro” (Gminne Centrum Kultury i Sportu w Kobierzycach),
- e) konkursie Karta Bożonarodzeniowa – konkurs otwarty dla szkół specjalnych województwa dolnośląskiego.

IV Rehabilitacja zawodowa

1) Dofinansowanie stanowisk pracy dostosowywanych do potrzeb osób niepełnosprawnych

W roku 2010 ze względu na ograniczone środki finansowe otrzymane przez Powiat Wrocławski na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej z PFRON nie udzielono żadnego dofinansowania na dostosowanie stanowiska pracy do potrzeb osoby

niepełnosprawnej. W roku sprawozdawczym wykonano 1 kontrolę realizacji umowy zawartej pomiędzy Starostą Powiatu Wrocławskiego a zakładem pracy zatrudniającym osobę niepełnosprawną na refundowanym stanowisku, która została zawarta w 2008 roku. Kontrola nie wykazała żadnych uchybień.

2) Akcja informacyjna wśród pracodawców nt. przywilejów związanych z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych

W roku sprawozdawczym ze względu na zaangażowanie kadry w realizację projektu systemowego „Postaw na aktywność” nie podejmowano działań informacyjnych wśród pracodawców nt. przywilejów związanych z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych. Na bieżąco, pracodawcom zgłaszającym się do tut. Centrum, udzielano informacji w w/w zakresie.

3) Pozyskiwanie dodatkowych środków na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych (w tym programy celowe PFRON)

W roku sprawozdawczym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 - 2013, Priorytetu VII Promocja integracji społecznej, Działania 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałania 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie, realizowany był projekt systemowy pn. „Postaw na aktywność” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem projektu było:

- a) wzrost aktywności społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez udział w turnusie rehabilitacyjnym z kursem obsługi komputera i urządzeń biurowych.
- b) wzrost kompetencji życiowych i umiejętności psycho-społecznych umożliwiających osobom niepełnosprawnym aktywizację społeczno zawodową poprzez poradnictwo oraz treningi kompetencji i umiejętności społecznych.
- c) objęcie grupy 25 osób niepełnosprawnych instrumentami aktywnej integracji.
- d) ułatwienie dostępu do rehabilitacji, rynku pracy i specjalistycznego poradnictwa.

Projekt był skierowany do osób niepełnosprawnych zamieszkujących tereny Powiatu Wrocławskiego, nieaktywnych zawodowo, w wieku aktywności zawodowej. Po przeprowadzonej od lutego ub. roku na szeroką skalę akcji informacyjno – promocyjnej na temat założeń, celu projektu i rozpoczętej rekrutacji kandydatów, do udziału zostały zaproszone osoby niepełnosprawne, będące klientami PCPR. Po przeprowadzeniu weryfikacji kandydatów, ostatecznie wyłoniono grupę docelową składającą się z 25 niepełnosprawnych osób (12 kobiet i 13 mężczyzn) posiadających orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Uczestnicy skorzystali z bezpłatnego wyjazdu na 21 - dniowy turnus rehabilitacyjny wraz z kursem obsługi komputera i urządzeń biurowych oraz poradnictwem grupowym, nastawionym na umacnianie aktywnych postaw w obszarze społeczno – zawodowym. Trening kompetencji i umiejętności społecznych oraz grupowe warsztaty z doradcą zawodowym przyczyniły się do wzrostu kompetencji życiowych i umiejętności psychospołecznych sprzyjających powrotowi na rynek pracy. Trening kompetencji i umiejętności społecznych przeprowadzony był wokół tematów: „moje

możliwości interpersonalne”, „jak radzić sobie ze stresem”, „możesz sprawić, że będzie się chciało chcieć”. Grupowe warsztaty z doradcą zawodowym pozwoliły, m.in. przygotować się uczestnikom do rozmowy kwalifikacyjnej, wskazały działania ułatwiające poruszanie się na współczesnym rynku pracy. Każdy z beneficjentów projektu „Postaw na aktywność” aktywnie brał udział w działaniach w ramach aktywnej integracji, tj. w turnusie rehabilitacyjnym wraz z kursem obsługi komputera i urządzeń biurowych oraz poradnictwem grupowym, w efekcie uzyskując certyfikat o ukończeniu kursu.

W ramach promocji projektu przeprowadzono akcję informacyjną o projekcie w całym Powiecie Wrocławskim w formie pisemnej oraz telefonicznej w instytucjach zajmujących się osobami niepełnosprawnymi (gminnych ośrodkach pomocy społecznej, stowarzyszeniach i organizacjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych), informowano indywidualne osoby, rozwieszono plakaty na terenie Powiatu oraz stworzono i aktualizowano stronę internetową projektu www.postaw-na-aktywnosc.pl. 8 grudnia zorganizowano konferencję podsumowującą, podczas której przedstawiono założenia i cele przedsięwzięcia, oraz rozdano uczestnikom certyfikaty ukończenia projektu. Każdy z zaproszonych gości i uczestnicy otrzymali materiały promocyjne na temat projektu. Pozostała część materiałów promocyjnych została rozdysponowana między przedstawicieli stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz instytucji i pracowników starostwa celem rozpropagowania idei projektu i jego rezultatów.

4) Poradnictwo, pośrednictwo, szkolenie i przekwalifikowywanie osób niepełnosprawnych w ramach działalności Powiatowego Urzędu Pracy

W oparciu o porozumienie z dnia 31 grudnia 2004r. w sprawie powierzenia Miastu Wrocław niektórych zadań publicznych należących do Powiatu Wrocławskiego, pośrednicy pracy jak i doradcy zawodowi Powiatowego Urzędu Pracy podejmowali intensywne działania mające na celu aktywizację osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujących pracy. Pomimo podjętych prób wśród tej grupy osób znaleziono tylko dwie osoby, które wyraziły chęć udziału w szkoleniu i podniesienia kwalifikacji zawodowych. Wobec powyższego w roku sprawozdawczym wykorzystano ze środków PFRON kwotę 205 zł w ramach powyższego zadania. Kwota ta pokryła koszty badań lekarskich jednej z dwóch zainteresowanych szkoleniami osób. Osoba, która poddała się badaniom lekarskim nie została skierowana ostatecznie na planowane szkolenie, z powodu likwidacji instytucji szkoleniowej wyłonionej w drodze zamówienia publicznego do organizacji w/w szkolenia. W przypadku drugiej osoby nastąpiła rezygnacja zainteresowanego z powodu pokrywającego się terminu długo oczekiwanej operacji stawu biodrowego z terminem szkolenia. W porównaniu z ubiegłymi latami daje się zauważyć spadek zainteresowania ze strony osób niepełnosprawnych tą formą pomocy.

6) Współpraca z PUP w opracowywaniu i wdrażaniu programów aktywizacji zawodowej

W roku 2010 współpraca z PUP koncentrowała się na sprawozdawczości z wykorzystanych środków PFRON na organizowaniu szkoleń zawodowych

i przekwalifikowujących oraz badań profilaktyczno – kontrolnych dla osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy. Dodatkowo podjęto konsultacje w związku z realizacją projektu „Postaw na aktywność”. W toku przedsięwzięcia zastosowano instrumenty aktywizacji edukacyjnej podnoszące kwalifikacje osób niepełnosprawnych o charakterze zawodowym, co spowodowało potrzebę uzgodnień czy stosowane formy wsparcia nie są powielane przez obie instytucje.

V. Rehabilitacja Społeczna

1) Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych

Turnusy rehabilitacyjne są zorganizowaną formą aktywnej rehabilitacji połączoną z elementami wypoczynku i cieszą się dużym zainteresowaniem wśród niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Wrocławskiego. Celem uczestnictwa w turnusie jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi poprzez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, pobudzenie i rozwijanie zainteresowań, a także wyrobienie zaradności. Program turnusu powinien zawierać elementy rehabilitacji zgodnej z rodzajem schorzenia osoby niepełnosprawnej, obejmować zajęcia kulturalno-oświatowe, sportowo-rekreacyjne oraz inne wynikające ze specjalistycznego rodzaju turnusu.

W roku 2010 o dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego ubiegało się 589 osób (wraz z opiekunami), z których 110 otrzymało takie dofinansowanie.

Z dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym w 2010 roku skorzystało:

39 dzieci + 35 opiekunów

25 dorosłych + 3 opiekunów

Łącznie dofinansowaniem do tej formy wsparcia objęto 102 osoby. Spośród osób, którym dofinansowanie zostało przyznane, 8 zrezygnowało z wyjazdu z powodu złego stanu zdrowia.

W 2010 roku z powodu bardzo ograniczonych środków finansowych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz zgodnie z § 5 ust 12 i § 6 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, dofinansowaniem zostały objęte jedynie niepełnosprawne dzieci oraz 25 niepełnosprawnych dorosłych - uczestników projektu „Postaw na aktywność”. Powyższe rozwiązanie zostało wprowadzone zgodnie z przyjętą uchwałą Rady Powiatu Wrocławskiego nr XXIV/212/10 z dnia 29 marca 2010 roku.

2) Organizacja warsztatów terapii zajęciowej

Warsztat Terapii Zajęciowej jest jedną z form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. 1 grudnia 2004 r. rozpoczął działalność Warsztat Terapii Zajęciowej w Małkowicach. Do 2010 roku jest jedyną tego typu placówką w Powiecie Wrocławskim, działającą na zasadach określonych w umowie zawartej dnia

28.09.2004 roku pomiędzy Powiatem Wrocławskim a Caritas Archidiecezji Wrocławskiej. Warsztat w Małkowicach przeznaczony jest dla 30 osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Wrocławskiego, w stosunku do których orzeczono niezdolność do pracy zarobkowej, a które zakwalifikowane zostały do rehabilitacji w formie terapii zajęciowej przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. W 2010 roku do WTZ przyjęto jedną osobę na miejsce uczestnika, który zrezygnował z uczestnictwa z powodu podjęcia zatrudnienia. Warsztat czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach 7-15 i zapewnia minimum 7 godzin zajęć. Uczestnicy dowożeni są na zajęcia 2 busami. Terapia zajęciowa przebiega zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii każdego uczestnika. Prowadzona jest w następujących pracowniach: gospodarstwa domowego, plastycznej, dydaktyczno-komputerowej, rękodziela, stolarsko – modelarskiej (pracownia sezonowa w okresie jesienno-zimowym), ogrodniczej (pracownia sezonowa w okresie wiosenno-letnim) i muzykoterapii.

3) Współpraca z gminnymi ośrodkami pomocy społecznej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie pozostaje w stałym kontakcie z gminnymi ośrodkami pomocy społecznej. Skuteczny przepływ informacji na temat potrzeb osób niepełnosprawnych oraz funkcjonujących rozwiązań umożliwia zaoferowanie pomocy w szerokim zakresie. W ramach promocji projektu w gminnych ośrodkach pomocy społecznej w całym Powiecie Wrocławskim przeprowadzono akcję informacyjną o projekcie w formie pisemnej oraz telefonicznej. Ponadto pracownicy PCPR kontaktują się z zarówno w celach informacyjnych dotyczących możliwości dofinansowań dla klientów PCPR, jak również w bieżących sprawach poszczególnych beneficjentów.

VI. Prawa osób niepełnosprawnych

1) Prowadzenie działalności edukacyjnej

W związku z ograniczeniami kadrowymi w roku 2010 zadanie prowadzenia działalności edukacyjnej mającej na celu propagowanie praw osób niepełnosprawnych nie było realizowane. Zadanie to jest pośrednio związane z bieżącymi działaniami związanymi z upowszechnianiem informacji nt. uprawnień osób niepełnosprawnych do korzystania z pomocy ze środków PFRON.

2) Współpraca z organizacjami pozarządowymi w celu pomocy w przestrzeganiu i realizowaniu praw osób niepełnosprawnych

Zadanie to jest pośrednio związane z upowszechnianiem informacji nt. uprawnień osób niepełnosprawnych do korzystania z pomocy finansowej ze środków PFRON. W siedzibie PCPR zorganizowano spotkanie z przedstawicielami organizacji pozarządowych w sprawie środków PFRON przyznanych Powiatowi Wrocławskiemu na realizację zadań w 2010 roku. Z kolei organizowanie spotkań na płaszczyźnie jednostek samorządu

terytorialnego oraz organizacji pozarządowych działających na terenie Powiatu Wrocławskiego na rzecz budowania partnerstwa i współpracy nakierowanej na wsparcie osób niepełnosprawnych w 2010 roku nie było realizowane z powodu zaangażowania zasobów kadrowych w realizację projektu systemowego pn. „Postaw na aktywność”. Jednakże w toku wdrażania ww. projektu, w ramach działań promujących aktywną integrację, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie podejmowało współpracę z lokalnymi instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin.